LIBRIS | We know books

George Coșbuc

NUNTA ZAMFIREI

LITERA
București

LIBRIS | We know books

Cuprins

Tabel cronologic 7

BALADE ȘI IDILE (1893)

Noapte de vară 18
Mânioasă 20
Nu te-ai priceput 21
Fatma 23
Nunta Zamfirei 24
Cântecul fusului 30
Baladă albaneză 33
Armingenii 34
Rea de plată 36
Fata morarului 37
Crăiasa zânelor 39
Puntea lui Rumi 44
Gazel 49
Rugămintea din urmă 50
Logică 53
Romanță 54
Ex ossibus ultor! 55
Cântec 56
Poet și critic 58
Vântul 60
Vestitorii primăverii 63
Zobâil 64
Pe lângă boi 66
Rada 68
Trei, Doamne, și toți trei 72
La oglingă 75

LIBRIS | We know books

El-Zorab 79
„Toți sfinții" 85
Subțirica din vecini 87
Numai una! 88
Regina ostrogoților 90
Brâul Cosânzenii 92
Dușmancele 96
Costea 100
Somnul codrilor 104
Recrutul 106
Fragment 109
Popasul țiganilor 110
Lordul John 111
Moartea lui Fulger 113
Un cântec barbar 122
Gazel 125
Păstorița 125
Jertfele împăcării 127
Prahova 133
La pârâu 139
Fresco-ritornele 142
Vara 145
Nedumerire 146
Un basm 148
Spinul 150

CÂNTECE 153

FIRE DE TORT (1896)

DIN VIAȚĂ

Mama 180
Lupta vieții 182
Ștefăniță-vodă 183
Sub patrafir 186
Scara 189
Bradul 191
Unul ca o sută 192
Noi vrem pământ! 193
Hafis 196
Voichița lui Ștefan 197
Doina 200
La Paști 204
Seara 206
Minciuna creștinilor 208
În miezul verii 211
Iarna pe uliță 214
Flăcări potolite 218
Cântec 225
Din copilărie 226
Ispita 229
Vântoasele 232
Dragoste învrăjbită 236
Fata mamei 247
Prutul 249
Decebal către popor 252
Fragment 254
Pe deal 255
Corbul 261
Baladă 262
Din adâncimi 264
Nebunul 265
Roata morii 268

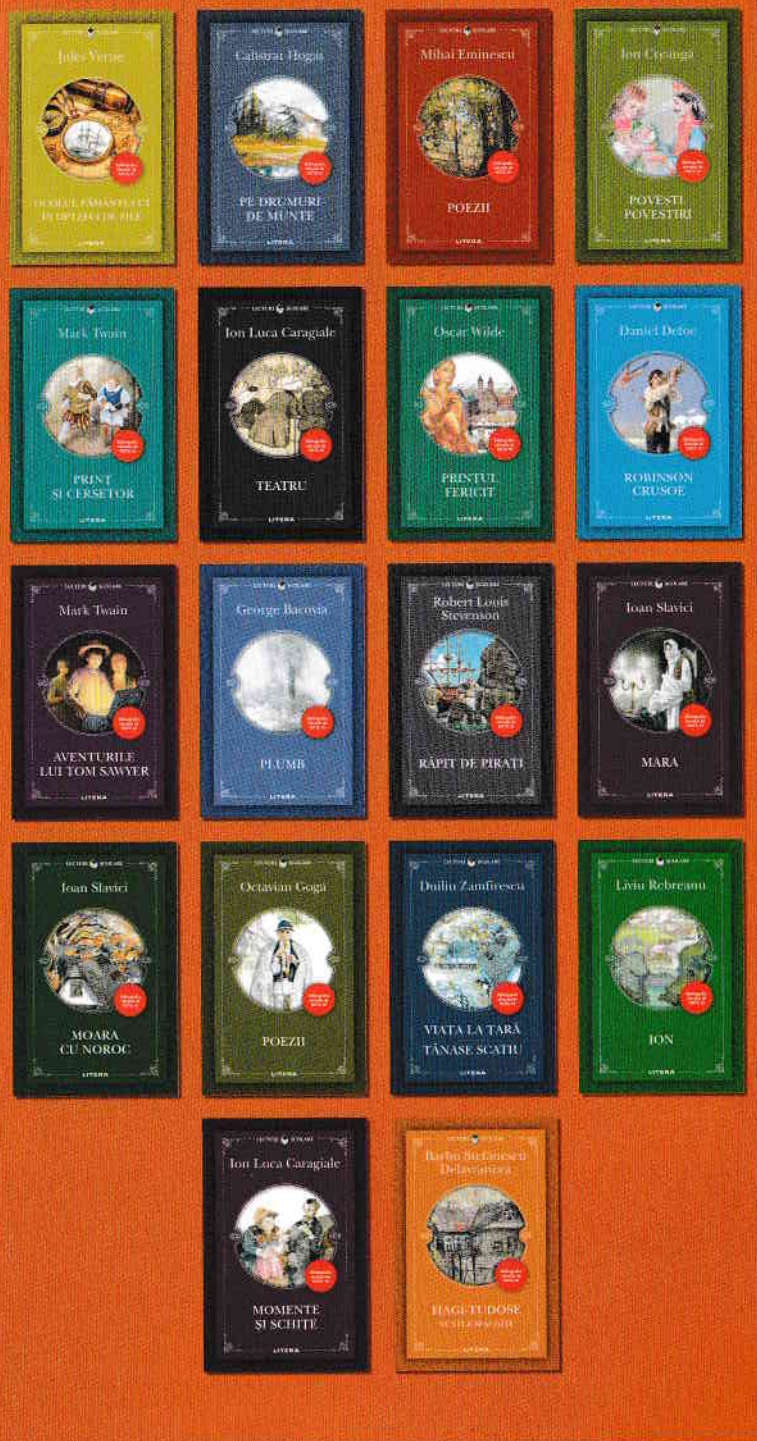
DIN POVESTE

Legenda rândunelei 271
Ideal 274
O noapte pe Caraiman 282
Muntele rătezat 283
În șanțuri 286
În muzeu 287
Tricolorul 290
Colindădorii 291
Cetatea Neamțului 293

LIBRIS | We know books

ZIARUL UNUI PIERDE-VARĂ (1902)

Moartea lui Gelu 302
Nuntă în codru 307
Blestemul trădării 313
Pe munte 316

LIBRIS | We know books

NOAPTE DE VARĂ

Zările, de farmec pline,
Strălucesc în luminiș;
Zboară mierlele-n tufiș
Și din codri noaptea vine
Pe furiș.

Care cu poveri de muncă
Vin încet și scârțâind;
Turmele s-aud mugind,
Și flăcăii vin pe luncă
Hăulind.

Cu cofița, pe-ndelete,
Vin neveste de la râu;
Și, cu poala prinsă-n brâu,
Vin cântând în stoluri fete
De la grâu.

De la gârlă-n pâlcuri dese
Zgomotoși copiii vin;
Satul e de vuiet plin;
Fumul alb alene iese
Din cămin.

Dar din ce în ce s-alină
Toate zgomotele-n sat,

Muncitorii s-au culcat.
Liniștea-i acum deplină
Și-a-nnoptat.

Focul e-nvelit pe vatră,
Iar opaițele-au murit,
Și prin satul adormit
Doar vrun câine-n somn mai latră
Răgușit.

Iat-o! Plină, despre munte
Iese luna din brădet
Și se naltă,-ncet-încet,
Gânditoare ca o frunte
De poet.

Ca un glas domol de clopot
Sună codrii mari de brad;
Ritmic valurile cad,
Cum se zbate-n dulce ropot
Apa-n vad.

Dintr-un timp și vântul tace;
Satul doarme ca-n mormânt –
Totu-i plin de duhul sfânt:
Liniște-n văzduh și pace
Pe pământ.

Numai dorul mai colindă,
Dorul tânăr și pribeag.
Tainic se-ntâlnește-n prag,
Dor cu dor să se cuprindă,
Drag cu drag.

LIBRIS | We know books

MÂNIOASĂ

Am să merg mai înspre seară
Prin dumbrăvi, ca mai demult,
În privighetori să-mi pară
Glasul Linei că-l ascult.
Mai știu eu ce-aș vrea s-ascult!
Că-n zori Lina sta-n portiță,
Sălta-n vânt a ei altiță,
Vântul îi sălta-n cosiță
Și-i făcea floare-n obraz:
Eu mergeam la plug în laz,
Și, când trec, Lina s-ascunde,
Parcă nici nu m-a văzut.
Îi vorbesc, și nu-mi răspunde,
Nu-mi răspunde!
Și-o întreb, și nu-mi răspunde!
Și mă mir – ce i-am făcut!

Vreau de-aici să rump o floare!
Ochii unui înger scump
Au albastrul de cicoare,
Și cicoare vreau să rump –
Mai știu eu ce-aș vrea să rump!
Că-n amiazi venind pe vale,
Întâlnii pe Lina-n cale:
Fragi i-am dat, ea mi-a zis: – „Na-le!
Ți-am cerut eu ție fragi?“
Ochii ei frumoși și dragi
Priveau tot spre poala rochii,
S-a pus Lina pe tăcut,
Și vedeam că-i umblă ochii,
Umblă ochii!

Ca la șerpi, îi umblă ochii,
Și mă mir – ce i-am făcut!

Să-mi pun capul pentr-o Lină,
Să mă fac un om pribeag!
Ieși din neguri, lună plină,
Să mă vezi la Lina-n prag –
Mai știu eu ce-aștept în prag!
Alte dăți suna zăvorul;
Lina pe furiș, ca dorul,
Pășea-n degete pridvorul
Și la mine-n prag venea,
Mamă-sa cât ce-adormea.
Azi ard hainele pe mine,
Mi-e greu capul ca de lut,
Stau în prag – și ea nu vine,
Nu mai vine!
E târziu și nu mai vine...
Și mă mir – ce i-am făcut!?

NU TE-AI PRICEPUT

Nu te-ai priceput!
Singur tu nu mi-ai plăcut,
Că eu tot fugeam de tine?
O, nu-i drept, nu-i drept, Sorine!
Ți-am fost dragă, știu eu bine,
Dar, să-mi spui, tu te-ai temut.
Și eu toate le-am făcut,
Ca să poți să-mi spui odată,
Să mă-ntrebi: „Mă vrei tu, fată?“

LIBRIS | We know books

Și plângeam de supărată
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput!
Zici că-s mândră și n-am vrut
Ca s-ascult vorbele tale?
Dar de unde știi? În cale
Ți-am umblat și-n deal și-n vale,
Și-orișiunde te-am știut.
Zile lungi mi le-am pierdut,
Să mă-mprietenesc cu tine:
Tu-mi umblai sfios, Sorine,
Și plângea durerea-n mine,
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput!
Am fost rea și n-aș fi vrut
Să te las, ca altă fată,
Să mă strângi tu sărutată?
Dar m-ai întrebat vreodată?
Mă-mpingea să te sărut
Eu pe tine! Pe-ntrecut
Chip cătam cu viclenie
Să te fac să-ntrebi, și mie
Mi-a fost luni întregi mânie
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput!
Zici că de m-ai fi cerut
Mamei tale noră-n casă,
N-aș fi vrut să merg? E, lasă!
Că de-o fată cui-i pasă,

Nu se ia după părut!
De-ntrebai, ai fi văzut!
Tu să fi-nceput iubitul,
Că-i făceam eu isprăvitul –
Tu cu pâinea și cuțitul
Mori flămând, nepriceput!

FATMA

În faptul dimineții, prin parc, îngândurată,
Se plimbă visătoare Fatma, frumoasă fată
A marelui Ben-Omar, califul din Bagdad –
Iar tinerele-i plete de peste umeri cad
Pe piept, și ea le prinde mănunchi în alba-i mână.
Zâmbind s-așază fata aproape de fântână
Pe-o lespede de marmor, privind cu gândul dus
La gura de balaur ce-azvârle apa-n sus.

Tiptil atunci, din umbra tufișului răsare
Nin-Musa, rob din Yemen. El iese din cărare,
S-apropie de fată, o prinde pe furiș,
S-apleacă, o sărută și piere prin tufiș.
Fatma tresare-n țipet, de spaimă-ngălbenită.
– „El are fes ca-n Yemen și haina zdrențuită!" –
Și grabnic eunucii se-nșiră, urmărind
Ca șerpii prin tufișuri pe Musa-Nin, și-l prind.

Fatma plângând se duce la tată-său și-i spune:
– „Voi pune servitorii să-l bată! Și voi pune
Să-l târâie de-a lungul Bagdadului, legat
De-a calului meu coadă, de-a celui mai turbat!

LIBRIS | We know books

Mișelul!“ Și Ben-Omar izbește cu piciorul
Și dă un semn. În lanțuri legat, cutezătorul
Nin-Musa intră palid, cu ochii la pământ –
El are fes ca-n Yemen și-o zdreanță de veșmânt.

Fatma stă rezemată de-al tronului pilastru,
Și sclavul stă nainte-i. El are fes albastru,
Și-albaștri are ochii, d-un farmec dureros;
E tânăr și e palid și-așa e de frumos!
S-aruncă furtunatic spre rob atunci sultanul,
Și-i fulgeră-n cap ochii și-n mână iataganul;
– „Acesta e?“ Și fata se-ndoaie puțintel:
– „N-a fost acesta, tată! – Să nu lovești în el!“

NUNTA ZAMFIREI

E lung pământul, ba e lat,
Dar ca Săgeată de bogat
Nici astăzi domn pe lume nu-i,
Și-avea o fată, – fata lui –
Icoană-ntr-un altar s-o pui
La închinat.

Și dac-a fost petită des,
E lucru tare cu-nțeles,
Dar dintr-al prinților șirag,
Câți au trecut al casei prag,
De bună seamă cel mai drag
A fost ales.

El, cel mai drag! El a venit
Dintr-un afund de Răsărit,
Un prinț frumos și tinerel,
Și fata s-a-ndrăgit de el.
Că doară tocmai Viorel
I-a fost menit.

Și s-a pornit apoi cuvânt!
Și patru margini de pământ
Ce strâmte-au fost în largul lor,
Când a pornit s-alerge-n zbor
Acest cuvânt mai călător
Decât un vânt!

Ca ieri, cuvântul din vecini
S-a dus ca astăzi prin străini,
Lăsând pe toți, din cât afund
O mie de crăimi ascund,
Toți craii multului rotund
De veste plini.

Și-atunci din tron s-a ridicat
Un împărat după-mpărat
Și regii-n purpur s-au încins,
Și doamnele grăbit au prins
Să se gătească dinadins,
Ca niciodat'.

Iar când a fost de s-a-mplinit
Ajunul zilei de nuntit,
Din munți și văi, de peste mări,